

Seat No. : _____

MT-121

March-2019

M.A., Sem.-II

407 : Psychology

(Research Methods in Psychology & Statistics)

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

1. (A) નિરીક્ષણ પદ્ધતિના પ્રકાર તરીકે અનિયંત્રિત નિરીક્ષણ પદ્ધતિ ચર્ચો. 14
- અથવા**
- પ્રશ્નાવલી પદ્ધતિના લાભો અને મર્યાદાઓ ચર્ચો.
- (B) નીચેનામાંથી કોઈપણ ચાર પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો : 4
- (1) નિયંત્રિત નિરીક્ષણ એટલે શું ?
 - (2) નિરીક્ષણ પદ્ધતિની કોઈપણ બે મર્યાદાઓ ચર્ચો.
 - (3) અસંરચિત મુલાકાત એટલે શું ?
 - (4) પ્રક્ષેપણ કસોટીના કેટલા પ્રકારો છે ?
 - (5) TAT કસોટીની રચના કોણે અને ક્યારે કરી હતી ?
 - (6) સાહચર્ય ટેકનિક ઉપર આધારિત પ્રક્ષેપણ કસોટીના નામ જણાવો.
2. (A) માહિતીના ગૌણ સ્ત્રોત તરીકે અંગત દસ્તાવેજોની સમજૂતી આપો. 14
- અથવા**
- માહિતીના ગૌણ સ્ત્રોત તરીકે સાર્વજનિક દસ્તાવેજોની સમજૂતી આપો.
- (B) નીચેનામાંથી કોઈપણ ચાર પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો : 4
- (1) ગૌણ માહિતી એટલે શું ?
 - (2) અંગત દસ્તાવેજોનું મહત્ત્વ સ્પષ્ટ કરો.
 - (3) અંગત દસ્તાવેજોની કોઈપણ બે મર્યાદાઓ જણાવો.
 - (4) સાર્વજનિક દસ્તાવેજો કોને કહેવાય ?
 - (5) ગૌણ સ્ત્રોતના કોઈપણ બે લાભો જણાવો.
 - (6) સ્વયંસ્ક્રુરિત આત્મકથા એટલે શું ?

3. (A) નીચે દર્શાવેલા પ્રામાંકો વચ્ચે પરિબળ ગુણાકાર સહસંબંધાંક (પ્રોડક્ટ મોમેન્ટ સહસંબંધાંક) શોધો : 14

x પ્રામાંક	10	13	9	17	5	22	15	12	10	14
y પ્રામાંક	14	10	13	09	14	22	17	10	9	5

અથવા

x અને y ક્રમાંકોની શ્રેણી નીચે આપેલ છે તે બંને વચ્ચે ક્રમાંકલક્ષી સહસંબંધાંક ($T=\tau$) કાઢો :

x	2	3	5	4	6	9	10	8	7	1	11
y	1	4	6	7	9	8	3	5	11	2	10

- (B) નીચેનામાંથી કોઈપણ ત્રણ પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો : 3

- (1) ચિહ્ન પરીક્ષણનો ઉપયોગ ક્યારે કરવામાં આવે છે ?
- (2) સહસંબંધનો અર્થ સ્પષ્ટ કરો.
- (3) ધારેલા મધ્યકની રીતે સહસંબંધાંક શોધવાનું સૂત્ર જણાવો.
- (4) કેન્ડલના ક્રમાંકલક્ષી સહસંબંધનો ઉપયોગ અને મર્યાદાઓ જણાવો.
- (5) ત્રણ સહસંબંધ એટલે શું ?

4. (A) નેતૃત્વની એક કસોટીમાં સ્વ-ઉપાર્જક અને નોકરીયાત વ્યક્તિઓએ નીચેના આંક મેળવ્યા છે તે ઉપરથી તેમની વચ્ચેના તફાવતની સાર્થકતા 0.05 કક્ષાએ તપાસો : 14

	કુલ સંખ્યા	મધ્યક	પ્રમાણ વિસ્તાર
સ્વ-ઉપાર્જક	36	55.8	13.2
નોકરીયાત	81	40.5	12.6

અથવા

ગુજરાત સરકારની સ્વાસ્થ્ય નીતિ અંગેના અભિપ્રાયોનું વર્ગીકરણ ત્રણ વર્ગોમાં કરવામાં આવ્યું. આપેલા વિતરણની ચકાસણી સાધારણ સંભાવનાની ઉત્કલ્પનાના સંદર્ભમાં કરો.

વર્ગો	I	II	III	કુલ
અભિપ્રાયો	44	112	44	200

- (B) નીચેનામાંથી કોઈપણ ત્રણ પ્રશ્નોના જવાબ આપો : 3

- (1) T પરીક્ષણના કોઈપણ બે ઉપયોગ વર્ણવો.
- (2) વિચરણ પૃથક્કરણ એટલે શું ?
- (3) કાર્ડ સ્ક્વેરનો ઉપયોગ ક્યારે કરી શકાય છે ?
- (4) વિચરણ પૃથક્કરણનો ઉપયોગ જણાવો.
- (5) સાર્થકતાની કક્ષા એટલે શું ?

Seat No. : _____

MT-121

March-2019

M.A., Sem.-II

407 : Psychology

(Research Methods in Psychology & Statistics)

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

1. (A) Discuss uncontrolled observation as a type of observation method. **14**

OR

Discuss advantages and disadvantages of questionnaire method.

- (B) Answer any **four** out of **six** : **4**

- (1) Define control observation.
- (2) Discuss any two limitations of observation method.
- (3) Define unstructured interview.
- (4) Projective techniques are of how many types ?
- (5) Who created TAT test ? When was it developed ?
- (6) Give the names of projective techniques based on association technique.

2. (A) Explain personal documents as a source of secondary data. **14**

OR

Describe public documents as a source of secondary data.

- (B) Answer any **four** out of **six** : **4**

- (1) What is secondary data ?
- (2) Discuss the importance of personal documents.
- (3) Give any two limitations of personal documents.
- (4) Define public documents.
- (5) Give any two advantages of secondary source of data.
- (6) What do we mean by spontaneous autobiography ?

3. (A) Find out the product moment correlation from the following scores given below : **14**

x	10	13	9	17	5	22	15	12	10	14
y	14	10	13	09	14	22	17	10	9	5

OR

The series of x and y ranks are given below :

Calculate the rank correction (tau) from this data :

x	2	3	5	4	6	9	10	8	7	1	11
y	1	4	6	7	9	8	3	5	11	2	10

- (B) Answer any **three** out of **five** : **3**

- (1) When we can use Sign-Test.
- (2) Give meaning of correlation.
- (3) Give the formula for finding correlation through estimated mean method.
- (4) Explain the uses and limitation of Kendall's rank correlation co-efficient.
- (5) Explain negative correlation.

4. (A) Following scores are obtained by self employed and salaried persons on a leadership test from that scores check the significance of difference between them at 0.05 level : **14**

	Total	Mean	S.D.
Self employed	36	55.8	13.2
Salaried	81	40.5	12.6

OR

Opinions about the health policy of Government of Gujarat are distributed in three levels or classes. Check the given analysis in reference to normal probability hypothesis. (Equal Distribution Method)

Classes	I	II	III	Total
Opinions	44	112	44	200

- (B) Write any **three** questions out of **five** : **3**

- (1) Explain any two uses of T test.
- (2) Define analysis of variance.
- (3) When can we use Chi square ?
- (4) State the use of analysis of variance.
- (5) What is degree of freedom ?